

נושאים הקיימים בתזכיר החוק

מ"ס	הסעיף ¹	נושא	ההצעה בתזכיר החוק	הערות	עמדת מרכז השלטון המקומי
1.	2(1)(י)- (יא), 1א6, 9א-13, 14, 15, 33	רישיונות פעילות- רישיונות ייעודיים לפעילות הולכה וטיפול בשפכים (כהגדרתם בתזכיר החוק) אשר יצאו מתחום הרישיון הבסיסי המוענק כיום לספקי מים וביוב, ובתוכם תאגידי המים והביוב (להלן: "ספקי ביוב")	הוצאת תחום ההולכה והטיפול בשפכים ממסגרת הרישיון הבסיסי הניתן כיום לכל ספק ביוב ויצירת רישיון ייעודי לתחום זה אשר יינתן ע"י הממונה על התאגידיים עפ"י כללים שייקבעו ע"י רשות המים. <u>על פי תזכיר החוק החל מיום כניסת החוק לתוקף:</u> א. ספק ביוב שיבחר להמשיך ולנהל את ההולכה והטיפול בשפכים ידרש לקבל רישיון ייעודי לשם כך ב. ספק ביוב שיבחר לפעול באמצעות חברת ביוב יישאר עם הרישיון המצומצם ללא הסמכה לפעול בתחום ההולכה והטיפול וימסור לחברת הביוב את רישיון ההולכה והטיפול (ככל שהיה ברשותו בטרם הפעילות באמצעותה).	זהו פתח משמעותי לכפיה להצטרפות או קבלת שירותים מחברות ביוב שכן הכללים על פיהם הממונה נותן רישיונות ו/או מתנה אותם בתנאים, עשויים לקבוע תנאי סף לספק ביוב, על מנת שיהא זכאי להגיש בקשה לרישיון ייעודי. כלומר: הממונה יוכל להימנע מלהעניק רישיונות למי שיסרב לעבוד עם חברת הביוב לכשתקום. לדעתנו אין מקום ליצירת רישיון הולכה וטיפול לספקי ביוב קיימים, זאת משום הברוקרטיה המיותרת הכרוכה בהשגתו, והחשש מפני נסיון רשות המים ו/או הממונה על התאגידיים למנוע מספקי ביוב מלקבלו, ועל ידי כך – כפיית הצטרפותם (או קבלת שירותים) מאת חברת ביוב. אמנם, כבר כיום הממונה על התאגידיים מוסמך לשנות את תנאי הרישיון (בכפוף לכללים שקבעה מועצת הרשות), ולכן, ניתן לסבור כי אין ביצירת רישיון ייעודי בכדי לשנות מהותית מיסוד הכפייה. ואולם, לראייתנו, בקביעת רישיון ייעודי	חברות הביוב יפעלו באמצעות רישיון מצומצם לתחום ההולכה והטיפול כאשר תחום זה יישאר גם במסגרת הרישיון הבסיסי של ספקי המים והביוב כפי שמקובל כיום. לחילופין, יקבע מפורשות כי ספק ביוב יקבל אוטומטית את הרישיון להולכה ולטיפול בשפכים וכי רשיון זה, ככל שיבחר להעבירו לחברת ביוב, ישוב אליו אם בחר להפסיק את התקשרותו עם חברה זאת

¹ הטבלה דלעיל מפנה לסעיפים שבחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (סעיפים בהם עוסק תזכיר פרק המים והביוב שבחוק ההסדרים).

	<p>לתחום זה והחרגתו מן הרישיון הבסיסי, יש בכדי להקל אף יותר על הממונה על התאגידים מניעה עתידית מספקי ביוב לפעול, שלא דרך חברת ביוב.</p>				
<p>ספקי הביוב יהיו רשאים למכור את תשתיות ההולכה והטיפול לחברת הביוב בהתאם לכללים הקיימים, וכי ככל שתשתית ההולכה והביוב נותרת בבעלות ספק הביוב (ביחס לספק ביוב המקבל שירותים מחברת הביוב) – יוכר המרכיב ההוני אצל ספק הביוב</p>	<p>יש להבהיר כי זכותם של ספקי הביוב למכור בכסף את זכויותיהם בתשתיות ההולכה והטיפול לחברת הביוב אליה הצטרפו/ממנה מקבלים שירותים, תעשה בהתאם לכללים הקיימים כיום (והחלים על מכירת זכויות מרשומ"ק לתאגיד). לגבי ספקים המבקשים לקבל שירותים בלבד מחברת הביוב – הרי שאין לחייב אותם להעביר זכויותיהם בתשתיות ההולכה והטיפול שברשותם או יהיו ברשותם בעתיד, אלא יש לאפשר להם להחליט באם למכור זכויותיהם בתשתיות אלו (ואז המרכיב ההוני עובר עם התשתית לחברת הביוב), או ליתן רשות שימוש בתמורה בתשתיות האמורות (ואז המרכיב ההוני נשאר אצל ספק הביוב, שמשלם לחברת הביוב בגין שירותי הפיתוח והניהול שהיא מספקת לו)</p>	<p>תזכיר החוק קובע כי ישנם שני מסלולים לפעילות במסגרת חברת ביוב:</p> <p>א. הצטרפות לחברת ביוב</p> <p>ב. קבלת שירותים מחברת ביוב בנוגע לספקי ביוב שיבחרו להצטרף לחברת ביוב מוצע בתזכיר כי ספקים אלה יעבירו את נכסיהם המשמשים להולכה וטיפול לידי חברת הביוב, ויקבלו תמורה בגין העברת הנכסים ע"י תשלום בגין שווי הנכס, העברת חובות והתחייבויות של ספק הביוב, העברת עובדים והסכמי עבודה, והקצאת מניות.</p> <p>בנוגע לספקי ביוב שיבחרו לקבל שירותים מחברת ביוב מוצע בתזכיר כי אלה יוכלו לבחור להעביר נכסים קיימים לידי חברת הביוב (גם כאן הוסדרה העברת נכסים בתמורה הערכת שווי ולהעברת חובות והתחייבויות של ספק הביוב, אך ללא העברת עובדים והסכמי עבודה וללא הקצאת מניות), ויהיו רשאים להעביר כנגד חלק מזכויותיהם גם</p>	<p><u>העברת הנכסים לחברת הביוב ללא הסדרה מספקת של נושא התמורה</u></p> <p><u>וכן העברת המרכיב ההוני בתעריף השוטף בגין נכסים המשמשים להולכה וטיפול שבבעלות ספק הביוב, לידי חברת הביוב (לא נכתב במפורש אלא במשתמע)</u></p>	<p>13-א9</p>	<p>2.</p>

		הלוואות שנטלו בעבר. בכל מקרה, מחויב ספק הביוב להעביר לחברת הביוב חלק מזכויותיו בתשתיות הולכה וטיפול, כנגד השקעה חדשה שתבצע חברת הביוב בתשתיות			
3.	2(1)(ג), 29	<u>אפשרות למסירת פעילות בתחום הפנים עירוני, לחברת הביוב</u>	תזכיר החוק מאפשר, בכפוף להסכמת חברת הביוב וספק הביוב החבר בחברת הביוב, כי חברת הביוב תפעל בתחומה בכל נושאי שירותי הביוב, ולא רק בנושא של שירותי ההולכה והטיפול	הסכמת ספק הביוב במקרה של תאגיד מים וביוב מוכרח שתהיה לאחר אישור מועצת הרשות (או הרשויות) החברה (או החברות) בתאגיד	אמנם המדובר באופציה בלבד ולשיקול דעת ספקי הביוב, אך אפשרות זאת מעולם לא הועלתה בדיונים עימנו והיא מגלה כי היעוד של חברות הביוב נרחב מכפי שהוצהר בפנינו עד כה. יוזכר, כי חסר בתזכיר חלוקה מפורשת של תחומי האחריות והסמכות של ספקי הביוב אל מול אלו של חברות הביוב
4.	1א6	<u>הסמכות לבקש הצטרפות לחברת ביוב או קבלת שירותים ממנה – דירקטוריון ספק הביוב</u>	על פי תזכיר החוק בקשה להצטרפות של תאגידי מים וביוב לחברת ביוב או לקבלת שירותים ממנה, לא ידרשו את אישור מועצות הרשויות המקומיות החברות בתאגיד אלא את אישור דירקטוריון התאגיד בלבד.	הסכמת ספק הביוב במקרה של תאגיד מים וביוב מוכרח שתהיה לאחר אישור מועצת הרשות (או הרשויות) החברה (או החברות) בתאגיד	לא מקובל. האסיפה הכללית של תאגידי המים והביוב הינה מועצת הרשות המקומית, ולא יעלה על הדעת שעמדת המועצה לא תבוא לידי ביטוי בהחלטות התאגיד. הדבר בעייתי ביתר שאת בתאגידיים רב רשותיים, בהם לרשות המקומית אין שליטה מלאה בדירקטוריון של התאגיד
5.	2	<u>חברת הביוב תפעל כחברת בת (במקרה של תאגיד מים וביוב או איגוד ערים)</u>	תזכיר החוק דורש הפרדה תאגידית מלאה במקרה בו חברת הביוב היא גם תאגיד מים וביוב או איגוד ערים	חברת הביוב הפועלת תחת תאגיד מים וביוב או איגוד ערים תפעל כמשק מים סגור ולא כחברה בת	אנו סבורים כי אין צורך בהקמת חברת בת לצורך פעילות חברת הביוב ולהעמיס עלויות נוספות על הצרכן. לדידנו חברת ביוב יכולה להתקיים כמשק כספי סגור המנוהל במסגרת התאגיד או איגוד הערים
6.	א4	<u>זכות וטו למועצת</u>	הנוסח קובע כי מועצת רשות המים	אותם הקריטריונים ואמות	המשמעות היא העדפת (חברות בנות

<p>המידה יוחלו על הקמת חברת ביוב, בין באמצעות תאגיד/איגוד אחד, ובין באמצעות מספר ספקי ביוב. כמו כן יש לאפשר לחברה כלכלית לפעול כחברת ביוב</p>	<p>של) תאגידי מים ואיגודי ערים על פני התאגדות של מספר ספקי ביוב לפעול כחברת ביוב כמו כן אין בתזכיר מתן אפשרות לחברה כלכלית לפעול כחברת ביוב</p>	<p>רשאית לתת אישור פעילות לחברת ביוב משותפת (המאגדת מספר ספקי ביוב) רק אם השתכנעה "כי מתקיימים התנאים המצריכים הקמת חברת ביוב משותפת במרחב הביוב" וכי העדיפות באישור חברת ביוב היא לכזו שתוקם ע"י תאגיד מים וביוב / איגוד ערים.</p>	<p><u>רשות המים על אפשרות הקמת חברות ביוב משותפות</u></p>	
<p>מתנגדים נחרצות לסנקציות פליליות באופן כללי ובפרט במקרה זה – וכי כיצד פעילות וולנטרית יכולה לגרור סנקציות פליליות?</p>		<p>על ספקי ביוב וחברות ביוב חלות הוראות סעיפים 124-127 לחוק תאגידי מים וביוב, שעניינן הוראות עונשיות (כגון: סנקציה פלילית כנגד תאגיד הפועל למתן שירותי הולכה וטיפול בלא רשיון הולכה וטיפול), וכן הוראות סעיפים 130-131, שעניינן עיצומים כספיים (כגון: ספק ביוב שהתקשר עם חברת ביוב שלא עפ"י הוראות החוק).</p>	<p><u>הוראות עונשיות ועיצומים כספיים כלפי מי שיפר את הוראות החוק</u></p>	<p>2 7.</p>
<p><u>נושאים נוספים שאינם מופיעים בתזכיר החוק, שדורשים התייחסות</u></p>				
<p>יש לדייק את הגדרת "תשתיות ההולכה והטיפול", כך שיובהר במדויק תחום הפעילות של ספק הביוב, אל מול תחום הפעילות של חברת הביוב.</p>	<p>אין להותיר סוגיה משמעותית שכזו בלתי מוסדרת</p>	<p>לא הוגדרו באופן ברור דיו גבולות האחריות והסמכות של חברת הביוב.</p>	<p><u>חלוקת תחומי האחריות והסמכות של ספקי הביוב אל מול אלו של חברות הביוב</u></p>	<p>8.</p>
<p>יש להבטיח כי יוכרו לספקי הביוב בתעריף, מלוא העלויות שיגבו מהן חברות הביוב, וכי התעריפים שיקבעו לחברות הביוב ולמפעלי טיפול שפכים אחרים יהיו אחידים ומבוססי</p>	<p>נדרש סעיף המתייחס לאופן התקנת כללי התעריף לחברות הביוב באופן שיבטיח וולונטריות לאורך זמן</p>	<p>הסדרת הנושא התעריפי יעשה במקביל לחקיקה אך החוק איננו קובע עקרונות באשר לאופן קביעתם.</p>	<p><u>קביעת תעריפים יעודיים לחברות הביוב תעשה מכח החלטת סעיפים 101-103 לחוק תאגידי מים וביוב על חברות הביוב.</u></p>	<p>סעיף 2 להחלטת הממשלה 9.</p>

<p>עלות. למען הסר פסק יובהר כי אין לכלול רכיב עונשי בקביעת התעריפים. מעבר לכך, בהמשך למכתבנו הקודם אנו דורשים את התערבות האוצר לבלימת תוכנית ההפחתה בהכרה בריבית על ההון של התאגידים, המבקשת למעשה לייצר דיפרנציאציה שמטרתה איחוד כפוי של תאגידים, מדיניות לה אנו מתנגדים נחרצות.</p>					
<p>שבים על הדרישה כי לא תשתנה מדיניות התמיכות לצורך הקמת תשתיות ביוב מרחביות אלא יוקצו משאבים נוספים לצורך עידוד הצטרפות לחברות הביוב.</p>	<p>לדינו מדובר בכלי כפיה ביחס לרשויות ותאגידים חלשים להצטרפות לחברות הביוב</p>	<p>תמיכות לצורך הקמת מתקני קצה לטיפול בשפכים ניתנות לתאגידים חלשים – בהיקף של 300-400 מלייש בשנה (כך לטענת האוצר)</p>	<p><u>החלטת הממשלה קובעת כי התמיכות הממשלתיות בתשתיות ביוב מרחביות ינתנו רק דרך חברת ביוב</u></p>	<p>סעיף 3 להחלטת הממשלה</p>	<p>10.</p>
<p>יש להכפיף בחוק את החלטת מועצת רשות המים להמלצות צוות משותף של הממשלה והשלטון המקומי אשר יבחן יחד את הצרכים ויכריז על מרחבי ביוב לפי צרכים מתפתחים ומשתנים, מעת לעת, ולא יחלק את שטחי המדינה בבת אחת</p>	<p>אין הצדקה להכריז על מרחבי ביוב אלא במקומות בהם אכן קיים חסם אובייקטיבי להקמת פתרונות קצה בתחום הביוב וקיימת תמימות דעים בין השלטון המרכזי והמקומי כי חברת ביוב היא הפתרון הדרוש לצורך הסרת החסם.</p>	<p>בתזכיר החוק לא הוטלה על מועצת רשות המים כל מגבלה לגבי מספר חברות הביוב אשר בסמכותה לקבוע וכן לא נקבעה מגבלת זמן לחלוקת שטחי המדינה למרחבים – מועצת רשות המים יכולה להחליט לבצע חלוקה שונה מזו שימליץ לה הצוות הבינמישרדי שהוקם מכח החלטת הממשלה, צוות אשר אין בו אפילו נציגות משרד הפנים, לא כל שכן נציגות של השלטון המקומי</p>	<p><u>החלטת הממשלה קובעת כי מועצת רשות המים תכריז על עד 10 מרחבי ביוב</u></p>	<p>סעיף 5 להחלטת הממשלה סעיף 4 לחוק</p>	<p>11.</p>